

A résztvevők igen sok hasznosítható információt kaptak a rendezvényen, és amint a Dippold Péter igazgató a bevezetőjében elmondta, valóban példaértékű,

ahogyan az EBSCO ápolja a felhasználókkal való kapcsolatát.

Flier Gergely

*Sapientia Szerzetesi Hittudományi
Főiskola Könyvtára*

FELEBARÁT VAGY EMBERTÁRS

Bibliafordítások és használatuk a mai Magyarországon

Könyvajánló

Bibliaolvasás és bibliafordítások a mai Magyarországon címmel rendeztek konferenciát 2013. április 2–3. között a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karán (KRE-HTK). A konferencia létrehozásában

együttműködött a KRE-HTK, a KRE Bölcsészettudományi Karán működő Hermeneutikai Kutatóközpont és a Magyar Bibliatársulat; mindenki a maga sajátos szempontjaival igyekezett gazdagítani az eseményt.

A konferencia célja a mai Magyarországon használatban lévő bibliafordítások áttekintése és a különböző felekezetek bibliahasználati szokásainak és szempontrendszeinek megismerése volt. A szervezők arra törekedtek, hogy az egyes bibliafordításokat olyanok mutassák be, akik vagy egy felekezet, vagy a bibliafordítás elkészítőinek és kiadóinak képviselőitében hitelt érdemlő módon tudtak megszólalni a témában.

A KRE-HTK és Zsengellér József dékán sajátos szempontja a szervezésben nyilvánvalóan teológiai volt, vagyis olyan kérdések napirendre tűzését és tisztázását kérte, amelyekben fény derülhet az egyes bibliafordítások elkészítésének teológiai-egyház történeti indítékaira, valamint azokra a nyelvi-exegetikai megoldásokra, ame-

lyek a bibliafordítást annak idején egyedivé és jelentőssé tették. Fabiny Tibornak, a Hermeneutikai Kutatóközpont vezetőjének más hangsúlyai voltak: a hatástörténettel foglalkozó irodalmárként a vizsgált bibliafordítások recepciótörténetére és

a bibliaolvasó-, használó közösségek igényeire összpontosított. Pecsuk Ottó a bibliatársulatot képviselve arra törekedett, hogy a felkért előadók jóvoltából jobban megismerhessük a magyar nyelven napjainkban közkézen forgó bibliafordítások szakmai, fordításméleti hátterét.

A konferencia előadásainak anyagát a szervezők tanulmánykötetbe szervezték, amely három kiadó kiadásában (Luther Kiadó, Kálvin Kiadó, Hermeneutikai Kutatóközpont), közülük a Luther Kiadó gondozásában látott napvilágot, hogy a bibliafordítások iránt érdeklődő olvasók is megismerkedhessenek a konferencián felvetett fontos fordításméleti, hermeneutikai kérdésekkel.

A kötet bibliográfiái adatai:

Fabiny Tibor, Pecsuk Ottó, Zsengellér József (szerk): *Felebarát vagy embertárs* : Bibliafordítások és használatuk a mai Magyarországon, Luther Kiadó, Kálvin Kiadó, Hermeneutikai Kutatóközpont Alapítvány, Budapest, 2014

a szerk.

Odo Casel: Az Egyház misztériuma

Könyvajánló

Hosszú várakozás után hiánypótló mű megjelentetésével ajándékozta meg olvasóit a Szent István Társulat „A lelki élet mesterei” sorozata. Odo Casel bencés teológus, tudós liturgikus műve még a II. Vatikáni Zsinat előtt keletkezett (1961-ben), jóllehet annak előkészítője, azt megelőző próféciája volt. Casel annak a Maria-Laach-i bencés kolostornak volt szerzetese, amely neve összefonódott a liturgikus mozgalommal, a liturgikus megújulással. Papi életének és teológiai munkálkodásának középpontjában Krisztus titka állt és az Egyház, amely szétválaszthatatlan, amely Krisztus titokzatos teste (Corpus Christi Mysticum). A kifejezés Szent Pál lig megy vissza, aki az Egyházra alkalmazza, ám később mintha leszűkülne volna az Eucharisziára vonatkoztatva. XII. Piusz pápa Mystici Corporis enciklikájával, amely húsz évvel korábban, 1943-ban szintén a zsinat prelúdiuma volt, utat nyitott a biblikus és ökeresztény irodalomtörténeti kutatásoknak, amelyek a Lumen gentium megújult (communióra épülő) egyházképéhez vezettek el.

Odo Casel művében elsősorban a Szentírásra és az egyházatyákra támaszkodik, meg a liturgiára, közérthetően fogalmaz, mégis mély teológiát közvetít. Sokan állítják: a zsinat Liturgikus Konstitúciójának előfutára, aki nyitott a más vallások értékei és a keresztény ökumené irányában, ugyanakkor teljes mértékben hű a kétezres éves Egyház hagyományához, nem merev, szűklátókörű tradicionalista.

Annak ellenére, hogy Pannonhalmán a bencés atyák körében ismert volt Casel teológiája és lelkesége, többen fordítottak

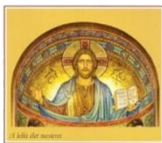
is műveiből, magyarul sajnos eddig csak Csanád Béla Misztérium és megújulás című főiskolai jegyzete jelent meg Casel szellemiségéről. Nagy mulasztást tesz jóvá ez a kötet, hogy a magyar olvasók is első kézből, tőle magától kapják összegyűjtött írásai kincsestárát.

Nádasi Alfonz OSB tanár – kiváló nyelvész, patológus, zenész, Kodály gyóntatója – fordítására

rendtársa, Somorjai Ádám OSB figyelt fel és kitartóan szorgalmazta annak kiadását (Szopkó Márk szöveggondozása nyomán).

Mindenképpen érdemes elolvasni Theophora Schneider bencés nővér kissé hosszú előszavát (aki a szerző műveit nagy hozzáértéssel rendezte), amely útmutató lehet Casel teológiájához. Aztán egy korszerű, hiteles, meggyőző egyház-tant kapunk ajándékba, amelyről az utószóban bencés rendtársa, Burkhard Neunheuser ... méltató szavaiban Romano Guardinit idézve állítja: „az Egyház felébredt a lelkekben.” Sőt: utat nyitott az Ecclesia orans – az imádkozó Egyház előtt. Casel könyve segít a liturgikus év megértésében is, pl. Laetare vasárnapi elmélkedésében ezt írja: „Igen, énekelhetek neki (az Egyháznak) az »örömet« a nagybőjt közepén. De a menyasszony egyes tagjai még útban vannak a szent városhoz. Sok vizsga készíti elő őket...” (277. oldal).

Casel könyve nem hiányozhat a papságra készülők, a teológusok, a liturgiával komolyan foglalkozók könyvtárából! Szép fehér, keménytáblás könyv, címlapján a

Odo Casel

Az Egyház misztériuma

Maria Laach-i bencés apátsági templom Krisztus-mozaikja. Forgatása elmélyíti bennünk Anyaszentegyházunk hitét, szeretetét, istentiszteleti szolgálatát.

forrás: Magyar Kurír

A könyv bibliográfiai adatai:

Casel, Odo: Az Egyház misztériuma. A lelki élet mesterei, Szent István Társulat, Budapest, 2014.

ÖRÖKZÖLD

Ebben a rovatban olyan írásokat adunk közre, amelyek ugyan nem napjainkban íródtak, de a könyvtáros szakma számára örökre aktuálisak maradnak.

...a katolikus egyházi könyvtárak könyvanyagának igazán jelentékeny részét a teológiai könyvet teszik. Van-e ezeknek értékük a szorosan vett teológiai stúdiumon kívül? ... A teológiai jellegű munkákról ma is sokan gondolják, hogy „kevésbé olvasottak” és ezek a szó lebecsülő értelmében „középkorias” teszik az egyházi könyvtárakat.

Nem akarom itt fejtegetni, hogy a teológia újabb fellendülése mennyi értéket, kincset fedezett fel „középkorias” írók elporosodott munkáiban. A teológiai műveknek sokkal univerzálisabb tudományos jelentőségük van. A teológia lényegénél fogva világnézettudomány, művelői a legrégibb múlttól máig legelső feladatuknak tartják, hogy meghatározzák az ember helyét, célját a világmindenségben, állást foglaljanak a „honnan, hova?” nagy kérdésében, egyúttal kutassák a feleletet a „miként” kérdésére is a felismert cél felé vezető eszközök tanulmányozásával. A teológiának így szükségképpen foglalkoznia kell a mindennapi élet problémáival is, szükségszerűen állást kell foglalnia szellemi áramlatokat, gazdasági behatásokat, politikai rendszereket illetően: röviden, az egész korszellem tükröződni fog a teológusok műveiben. Áll ez a teoretikus művekre éppúgy, mint az úgynevezett praktikus teológiát, erkölccsant, hitazonoklatot stb. tárgyaló művekre. A teológusok munkái jórésztükben nagyszerű eszközei annak,

hogy behatoljunk elmúlt korok gondolkodásmódjába, megismerjük annak a legnagyobb emberi problémákat illető értékeléseit éppúgy, mint ahogy megismerjük a néplélek legkülönbözőbb megnyilvánulásait, a lélektani reagálások módjait az említett nagy problémákra: vagyis ezek a művek eszközei és forrásai a szellemtörténetnek. A teológiai irodalmat, néhány igen szerény kezdettől áttekintve, nem kutatta át senki ebből a szempontból.

Bizonyos, hogy a feladat megoldása nehéz munkát jelent, mert a történészi iskolázottság mellett bőséges teológiai ismeretet is kíván, de hiszem, hogy a munka nagyon megérné a fáradságot. Ebben a munkában igen jó segítőink lehetnének a katolikus egyházi könyvtárak, a szellemiség történeti megnyilvánulásai iránt érdeklődőknek vidéken is, az ország minden részében megannyi alkalmat adnak a kutatásra. Mindenképpen kíváncsi vagyok, ha az egyházi könyvtárakat birtokló testületek is inkább ráeszmélnének erre a közvetlenül kezük ügyébe eső feladatra. ...

Az egyházi könyvtárat anyagának a szakteológia és az általános tudományos munka szolgálatában való értékesítésénél igen fontos kérdés, mennyiben hozzáférhető ez az anyag. Az egyházmegyei és püspöki könyvtárak általában a tudományos közkönyvtárak mintájára a hozzájuk forduló közönségnek rendelkezésére állanak. A többi egyházi